

ד"ר מיכאל שראל
msarel@kohelet.org.il
ראש פורום קהלת לכלכלה

פורום קהלת (ע"ר)
עם ועולמו 8, ירושלים
16 בדצמבר 2025

התייחסות להצעה להכפלת תקרת הפטור ממע"מ על יבוא חבילות אישיות ל-150 דולר

מיכאל שראל

עמדת תגובה לתזכיר - אתר החקיקה הממשלתי - טיוטת צו תעריף המכס והפטורים ומס קנייה על טובין (תיקון מס (...)'התשפ"ו-2025

1. רקע כללי

תזכיר הצו מציע להעלות את תקרת הפטור ממכס, מס קנייה ומע"מ ביבוא אישי לשימוש עצמי מ-75 דולר ל-150 דולר (הפטור הקיים ממכס הוא 500 דולר ונשאר ללא שינוי). לפי דברי ההסבר, מטרת המהלך היא להקל על יוקר המחיה ולהתאים את משטר המיסוי לשינויים שחלו בשנים האחרונות במסחר המקוון ובהיקף היבוא האישי. בדברי ההסבר מצוין במפורש כי לצעד זה צפויה להיות עלות תקציבית משמעותית, המוערכת בכ-800 מיליון עד מיליארד ש"ח בשנה.

2. העמדה העקרונית

לאור השיקולים הכלכליים והפיסקליים, ובפרט לאור הניתוחים המוצגים בנייר העמדה המצורף, עמדתנו היא כי **הצעת הצו אינה רצויה**, שכן היא מרחיבה עיוותים קיימים במערכת המע"מ והמסים העקיפים, פוגעת ביעילות הכלכלית ובשוויון האופקי (נישומים המצויים במצב כלכלי זהה - צריכים לשאת בנטל מס זהה), ומנוגדת לכיוון המדיניות המומלץ בעת הנוכחית.

3. הרחבת עיוותים במערכת המע"מ

מע"מ נועד להיות מס רחב-בסיס, אחיד ושקוף, עם מינימום פטורים וחריגים, וזאת בהתאם לעקרון השוויון האופקי. פטור ממע"מ ביבוא אישי יוצר בפועל מע"מ דיפרנציאלי, שבו מוצרים זהים ממוסים באופן שונה בהתאם לערוץ הרכישה שלהם (קנייה מקומית לעומת יבוא אישי).

העלאת תקרת הפטור ל-150 דולר אינה מתקנת עיוות זה אלא **מרחיבה אותו**: מספר גדול יותר של עסקאות צריכה יעבור למסלול פטור, בעוד אותן עסקאות עצמן, אם היו מבוצעות בישראל, היו חייבות במע"מ מלא. בכך נפגע עקרון השוויון האופקי בין צרכנים ובין ספקים.

4. פגיעה במסחר ובתעסוקה מקומיים

הפטור ממע"מ ביבוא אישי מייצר אפליה ברורה לרעת עסקים מקומיים, החייבים בגביית מע"מ על כל מכירה. הרחבת הפטור צפויה להעמיק אפליה זו, במיוחד במקטעי שוק נפוצים של מוצרי צריכה במחירים בינוניים.

משמעות הדבר היא תמריץ מבני להעברת ביקושים מחנויות ועסקים בישראל לספקים בחו"ל – לא בשל יתרון יעילות אמיתי, אלא בשל יתרון מס. פגיעה זו במסחר המקומי עלולה להשליך גם על תעסוקה, השקעות וגביית מסים אחרים.

5. עידוד התנהגות עוקפת-מס

קיומן של תקרות פטור מייצר תמריצים מלאכותיים להתאמת התנהגות צרכנית לספי המס: פיצול הזמנות, תמחור גבולי, ולעיתים דיווחים בעייתיים. ככל שהתקרה גבוהה יותר, כך גדל היקף העסקאות שבהן שיקולי מס – ולא שיקולי רווחה או יעילות – מעצבים את החלטות הצרכנים.

מדובר בעיוות מוכר, אשר פוגע בפשטות ובאכיפת מערכת המס ומגדיל עלויות מנהליות ואכיפתיות.

6. שיקול פיסקלי ומדיניות תקציבית

התזכיר עצמו מצביע על אובדן הכנסות ניכר בהיקף של עד מיליארד ש"ח בשנה. בתקופה המאופיינת בצרכים תקציביים משמעותיים, הרחבת פטורים במע"מ – אחד ממקורות ההכנסה היציבים והיעילים ביותר – היא צעד בעייתי במיוחד.

נייר העמדה המצורף מצביע על כך שכאשר נדרש חיזוק פיסקלי, הדרך העדיפה היא **צמצום פטורים והרחבת בסיס המס**, ולא הגדלת החריגים. בהקשר זה, הפטור ממע"מ ביבוא אישי הוא דוגמה מובהקת לפטור שקשה להצדיקו מבחינת יעילות, שוויון ופשטות מערכת המס.

7. יוקר המחיה – אמצעים חלופיים

ככל שהמטרה היא הקלה ביוקר המחיה, פטור ממע"מ ביבוא אישי הוא כלי עקיף, לא ממוקד ולא יעיל: חלק ניכר מההטבה אינו מתגלגל במלואו לצרכן, והעלות הציבורית גבוהה ביחס לתועלת. אם מבקשים לסייע לשכבות חלשות או להפחית את יוקר המחיה, קיימים כלים ישירים ויעילים יותר, שאינם פוגעים בעקרונות היסוד של מערכת המס ואינם יוצרים עיוותים תחרותיים רחבים. ראו, למשל, את ההצעות המפורטות במסמך זה:

יוקר המחיה – עשה ואל תעשה

<https://bit.ly/3qamGDq>

8. בעיית עמילי המכס – קיימת דרך עדיפה

חלק מהתומכים בהעלאת תקרת הפטור ממע"מ מ-75 דולר ל-150 דולר מצביעים – ובצדק – על כך שצרכנים המייבאים חבילות שערךן עולה על 75 דולר נדרשים לשלם לא רק מע"מ, אלא לעיתים קרובות גם דמי טיפול גבוהים הנגבים בגין פתיחת תיק עמילות מכס ושחרור החבילה.

אולם, על מנת להתמודד עם בעיה זו אין הכרח להעלות את תקרת הפטור ממע"מ. קיימת חלופה רגולטורית עדיפה: **הצעת חלופה של גביית מע"מ במקור לכל חברה ששולחת חבילות לישראל, במסגרתה חבילות מאותה החברה עד 500 דולר לא יידרשו עמיל מכס ויפתחו רק במסגרת דגימות ביקורתיות.**

הסדר כזה מאפשר לצמצם משמעותית את העלויות המושטות על הצרכנים, מבלי לפגוע בהכנסות המדינה ממסים. לצורך אכיפה ומניעת זיופי ערך והעלמות מס, רשות המכס תוכל להמשיך ולבצע דגימות ובדיקות מדגמיות של חבילות, אך עלות הבדיקות לא תוטל על הצרכן הבודד. מימון פעילות האכיפה יכול להתבסס על קנסות שיוטלו במקרים שבהם יתגלו הפרות של דיני המס.

9. סיכום

הצעת הצו להעלאת תקרת הפטור ממע"מ ביבוא אישי:

- מרחיבה עיוותים קיימים במערכת המע"מ
- מעמיקה אפליה לרעת מסחר וייצור מקומיים
- מעודדת התנהגות עוקפת-מס
- גוררת אובדן הכנסות תקציביות משמעותי

לאור האמור, מומלץ **שלא לאמץ את ההצעה**, ולשקול במקום זאת כיוון מדיניות הפוך: צמצום פטורים ממע"מ, ובכלל זה בחינה מחודשת של עצם קיומו של הפטור ממע"מ ביבוא אישי, כחלק ממערכת מס פשוטה, יעילה ושוויונית יותר.